

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

375. An, dum jus ipsum vel etiam Papa generaliter indulget curato abesse studendi gratiâ v. g. adhuc hæc causa insinuari debeat Episcopo, ab eo cognosci, peti, & obtineri ab eodem licentia in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

detur: Engels *loc. cit. nu. 6.* inquit, existimare se, hac in re, utpote dubia, consuetudini locorum aliquid tribuendum. Et sane per legitimam consuetudinem, non obstante tali declaratione S. Congregationis, posse derogari similibus, quæ sunt meri juris humani, modò non reputetur, & sit corruptela, videtur satis certum, vide dicta ad *quest. preced.*

3. Atque juxta hanc sententiam inferes primò à potiori, opus non esse consensu Episcopi, dum subita occurrente necessitate, Episcopus adiri nequit. Azor, *loc. cit. q. 11. ex Selva de benef. p. 4. q. 6. n. 13.* citante Abbatem, Hostiens. &c. Secundò citatos AA. id multo magis dicturos de Abbatibus similibusque Prælati, Episcopo inferioribus non exemptis, utpote quorum dignitas major, & absentia non tam periculosa, sicut Parochorum, quibus quotidie incumbit obligatio sacramenta petentibus, & indigentibus administrandi. Engels *loc. cit.* Quòd si verò vera est sententia prior, sequitur primò, curatum, etiam si habeat notoriè justam causam & necessitatem recedendi, adhuc non posse sine licentia Ordinarii recedere, nisi talis sit necessitas, quæ non patiarur moram, sed sit periculum in mora petendi veniam, & tunc quamprimum debere certiorum fieri Ordinarium de discessu, & necessitate occurrente, ut de causa cognoscat, & det licentiam, nisi in brevi sit reversurus. Garc. *loc. cit. n. 33.* citans Abbat. in *c. relatum. de cler. non resid. n. 6.* Selvam &c. item S. Congregationem iisdem fere verbis id declarantem. Videtur secundò, Parochum habentem justam causam recedendi ad duos vel tres menses, non satisfacere conscientia suæ, si petat licentiam, jurans se habere gravem causam, quam non expediat manifestare: vel etiam exprimens causam rationabilem, quam vir bonus & æquus justam judicaret, dum rigidus Ordinarius licentiã negat, quia movetur suspitione, quòd ficta sit, habet tamen recursum ad superiorem, hanc esse expressam declarationem S. Congregationis, refert Garc. & eidem inhæret *n. 73.* citans AA. *ubi supra.* Sequitur tertio, quod, qui per duos vel etiam unum mensem, aut aliud tempus notabile abfuit sine licentia Ordinarii, pro tempore absentia non facit fructus suos, sed tenetur eos restituere; eò quòd abfit contra tenorem decreti imponentis hanc pœnam. Garc. *num. 25. & seq.* neque sufficit licentia tacita, sed oporteat, ut sit expressa. Garc. *n. 35.*

Questio 373. An, & qua licentia egeant Episcopi usque superiores aut in jurisdictione similes Prælati absuturi ultra tres menses ipsi concessos?

Respondeo: Episcopus (idem est de aliis) qui ex causa magnæ necessitatis aut utilitatis longiori tempore abesse cupit, debet causam absentia Papæ, vel Archiepiscopo metropolitano, aut hoc absente, seniori suffraganeo (qui idem metropolitani absentiam probare debet) significare, & approbationem in scriptis obtinere, nisi tamen periculum in mora fuerit. vel absentia inciderit propter munus aliquod, & reipubl. officium Episcopatus adjunctum, cujus causæ sint notoriæ. *Trid. sess. 6. c. 1. & sess. 23. c. 1.* Hinc Episcopus, qui simul est Princeps imperii, dum ad comitia vocatus comparet, non tenetur licentiam impetrare, saltem si absentia non fuerit plus æquo

P. Leuren. Fori Benef. Tom. I.

diuturna, & Ecclesiæ periculosa, & aliàs semper solitus sit personaliter comparere, qua tamen in re ad usum hætenus practicatum in similibus Episcopatus præcipue attendendum. ita fere Engels *loc. cit. sub initium.*

Questio 374. An, & qui præter Papam aliis curatis inferioribus dare possint licentiam non residendi etiam ultra bimestre?

Respondeo primò: jus ipsum commune. quemadmodum vi juris antiqui concessum erat Parochis & curatis abesse ad quinquennium ratione studiorum. *c. ult. de magistris.*

2. Secundò Episcopi similesque Prælati dare possunt curatis licentiam non residendi ad tempus ex justa causa, quatenus hoc ipsum iis à jure aut Papa concessum est; inferior enim laxare nequit legem superioris, nisi quatenus id ei concessum; solet autem Papa propter necessitatem, & casus frequenter occurrentes facultatem laxandi legem, seu obligationem residendi concedere Episcopis, aliisque similibus Prælati in beneficiis curatis non nisi limitatè, ut nimirum curati non permittantur abesse ultra dictos duos menses, nisi ex gravi causa. *Pirh. ad rit. de cler. non resid. n. 14.* de cetero tempus breve, in quo Episcopus cum curato super residentia dispensare potest, relinquendum est arbitrio boni viri, cum in jure non sit expressum, juxta exigentiam necessitatis, seu rationabilis causæ. *Pirh. ibid. citans Laym. ad c. licet de elect. in 6. n. 2.* Qui etiã addit, quod hoc tempus videatur restrictum ad annum in *Trid. sess. 4. c. 12.*

3. Tertio: idem potestatis hac in parte habet legatus Pontificius in provincia sibi demandata, quòd Episcopus in sua dioecesi. Azor. *loc. cit. q. 2. ex Selva p. 4. q. 9.*

4. Quarto: Capitulum sede Episcopali vacante, cum in iis, quæ sunt jurisdictionis non voluntariæ, sed necessariæ, potestas Episcopi transeat ad capitulum. Azor. *ibid. q. 3.* Selva, *q. 10.* Abb. in *cit. c. relatum.*

5. Quintò: posse locorum Ordinarios (intelligendo per Ordinarium Superiorem, sive majorem sive minorem Episcopo. ut *Gl. in c. licet canon. de Elect. in 6.*) facere Parochis potestatem ad tempus aliquod recedendi à suis Ecclesiis, tenet Azor. *loc. cit. q. 4.* citans Abbatem, Host. Innoc. in *c. relatum.* Si verò Prælati inferior Episcopo non habent jurisdictionem ordinariam in loco v. g. Abbas regularis aut Prælati, seu Rector Ecclesiæ Collegiata, etsi habeat quidem potestatem conferendi Parochiam, vel aliud beneficium curatum, provifus tamen seu curatus jurisdictioni Episcopi subfit, & ab eo circa administrationem, & curam parochia pendeat, tunc ab eodem Episcopo licentiam petere debet, & si illegitimè abfit ab eodem puniri. *Pirh. loc. cit. 43.* Addit Fagn. in *c. relatum. de cler. non resid. n. 4.* quod Prælati Episcopo inferiores nequeant dare licentiam discedendi ab Ecclesia, vel loco beneficii, nisi habeant jurisdictionem ordinariam, & quidem exclusivè Episcopo.

Questio 375. An dum jus ipsum, vel etiam Papa generaliter indulget curato abesse studendi gratia (idem est de aliis honestis causis. Lott. paulò post citand. Garc. n. 89. & 96.) adhuc hæc causa insinuari de-

M

beat

beat Episcopo, ab eo cognosci, peti ab eodem, & obtineri licentia in scriptis?

1. **R**esp. primò: probabiliter jure antiquo id opus non fuisse, non solum ratione studii, sed etiam in aliis casibus, in quibus absentes habentur à jure pro presentibus. v. g. absentes pro negotiis Ecclesiæ. *Garc. cit. p. 3. c. 2. n. 94. & seq.* nam licet *v. relatum*, ab Alexand. III. exigatur hæc licentia Ordinarii vel Prælati, siue causa studii, siue alia proponatur, ut *Lot. l. 3. cit. q. 27. n. 194.* ei tamen derogatum per posterius *c. fin. de Magist.* ab Honorio III. concedente de novo licentiam. & privilegium percipiendi fructus in absentia studiorum gratia, adeoque habendo tales pro presentibus. *Garc. loc. cit.* quamvis & aliam det hujus textus interpretationem *n. 92.* de quo paulò post.

2. Respondeo secundò: jure novo, nimirum post Trid. probabiliter id requiri. *Lott. n. 194.* & quem is citat *Mandof. de signat. gratia. Garc. p. 3. c. 2. n. 75. & seq.* Majol. *de irreg. c. 5. n. 15.* Navar. Hojed. Rodrig. Sa. pluresque alii apud *Garc.* qui scripserunt post Trident. & omnes cum *Lott.* docent sic generaliter dispositum per Trid. *cit. sess. 23. c. 1.* Zechus insuper *de casibus reserv. casu 3. num. 2.* & *de munere Episcop. c. 5. n. 4.* & Vega apud *Garc. loc. cit.* docent, quod gratiæ, & indulta de non residendo, & percipiendo fructus ratione studii, non valeant sine consensu Ordinarii vi Bullæ Pii IV. quæ est ad finem Concilii, de quo vide *Garc. n. 77.* longè enim aliud est, quod lex vel Papa indulgeat, ut quis abesse possit, & aliud, ut quis abesse possit absque licentia; dum enim lex vel Papa indulget simpliciter, ut quis abesse possit ex tali vel tali causâ, id nihil ultra importat, quàm ut, causâ absentia, vel ex hoc ipso iusta omnino sit, ceterum inde non sequitur, quin ea causâ debeat Episcopo insinuari, & ab eo peti licentia. *Lott. n. 194. & seq.* Cujus ulteriorem hanc reddit rationem *Garc. loc. cit. n. 88.* ideo adhuc requiri in hoc casu licentiam Prælati, etiam ratione studii, ne indociles & inepti se conferant ad studia, contra mentem istorum jurium id permittentium, & ne multitudo nimia id faciat. Sed neque *c. fin. de magist.* hanc licentiam Episcopi per modum executionis licentiæ ibidem concessiæ excludit, ut *Garc. gl. ibid. v. licentia. Lott. n. 197.* vel etiam, ut interpretatur illud *Garc. n. 92.* quia terminus licentiæ refertur ad actum perceptionis fructuum, non autem ad factum absentia; adeoque supponit ibi Pontifex absentem obtinuisse licentiam à suo Ordinario, prævia causâ cognitione. Unde manet, quòd etiam dum Papa simpliciter concedit indultum de percipiendis fructibus in absentia, adhuc opus sit obtinere licentiam super absentia ab Episcopo. *Lott. n. 198.* citans *Cardin. in c. tua n. 6.* & *Imol. ibid. n. 9. de cler. non resid.* Secus est, & nulla requiritur alia licentia Ordinarii, dum Papa concedit particulare indultum, non solum de percipiendis fructibus in absentia, sed etiam super facultate abessendi. *Lott. ibid.* Porro tam ex dispositione juris communis, quàm ex dispositione Trident. *sess. 23. c. 1.* debere hanc licentiam peti ab Episcopo, etiam si vi statuti cujusdam specialis Ecclesiæ petenda esset à Capitulo, censet *Lott. n. 208. & seq.* & sic responsum in una *Calignaritana fructuum 26. Maji 1614. quæ est 608. recent. p. 2.* sede autem vacante à Capitulo. Tam verò necessariam esse dictam licentiæ petitionem, tenet idem *Lott. n. 211.* ut etiam si absurus propter li-

tem cum eo, à quo ipso obtineri debet hæc licentia, puta Episcopo vel Capitulo sede vacante, pro evidente habeat, se eam non obtenturum (adeoque iniquum videatur, eum ad illam perendam adigi) adhuc non excusetur ab ea petenda, cum lex non exigat licentiam ob alium finem, quàm ut evitetur contemptus, adeoque dicta excusatio non sit juridica, cum petitione licentiæ excludatur dictus contemptus. Quin etiam addit *n. 213.* si in dicto casu non obtineatur licentia, etsi in ordine ad evitandam pœnam privationis sufficiat petuisse; id ipsum tamen non sufficiat ad effectum consequendi fructus, nisi fuerit profectus recursus ad superiorem, qui inferiorem compellat juxta *Cardin. in c. tua. de cler. non resid. n. 6.*

Questio 376. In genere, quæ censeantur iusta causa non residendi, & quæ dicatur iusta absentia?

1. **R**espondeo ad primum: brevis absentia, puta quoad bimestre, causâ, ut censeantur iustæ, non requiruntur adeo graves, sed sufficiunt leviores, puta recreationis alicujus seu relaxationis animi, visitationis cognatorum, vel amicorum; diuturnioris verò absentia, puta ultra bimestre causâ exiguntur graves, & quæ tales sunt arbitrio Episcopi. *Filiuc. loc. cit. Cavall. apud Garc. loc. cit. Paxjord. l. 10. tit. 40. n. 62.* Cumque juxta sententiam unam, & pro bimestri requiratur licentia Episcopi in scripto, debet aliqua causâ proponi; factis tamen erit, quamvis non multum urgens. *Paxjord. ibid.* Pro trimestri vero Episcoporum absentia, ad quam quoque non requiritur causâ strictè rationalis, sufficit æquitas quædam, quam Concilium ipsorum Episcoporum conscientia reliquit, non requiritur licentia, ut vel hoc ipso patet, quòd æquitas causâ remittitur ipsius recedentis arbitratui. *Paxjord. n. 27.* Porro reducuntur causæ graves à Trid. *sess. 23. c. 1.* ad quatuor capita, nimirum christianæ charitatis (quo spectat causâ juvandi proximum auxilio egentem v. g. ut odia & lites componantur) evidentis, urgentis necessitatis, præsertim communis (v. g. dum quis abest ob aëris intemperiem juxta *c. presentiam. 7. q. 1. & c. ad ausentiam. de cler. non resid.* ob persecutionem tyranni, ob capitales inimicitias. *Vasq. de benef. c. 4. num. 135. Laym. l. 4. tit. 2. c. 6. n. 4.* vel ob piam peregrinationem. *Laym. ibid.*) obedientia majoribus debita (ut dum versatur beneficiatus in servitio Papæ vel Episcopi) evidentis Ecclesiæ, cui quis præfectus est, necessitatis, vel utilitatis, ut dum abest ob profecutionem litis super juribus beneficii, vel aliud negotium Ecclesiæ v. g. vocatus ad synodum Ecclesiasticam, aut imperatoriam, aut studiorum vel doctiorum gratia. Verùm de his vide *Laym. Azor. Filiuc. II. cit.*

2. Respondeo ad secundum, ad justitiam absentia exigi concursum nimirum causâ rationabilis & licentiæ. *Garc. loc. cit. nu. 90. Lott. cit. q. 27. n. 122.* citans *Abb. Anchar. & plures Rota decisiones;* siquidem sine iusta causâ licentia Superioris manet iniusta, & inutilis, cum vox licentia non importet nudam voluntatem, sed concessionem ex causâ, & tanquam derivata ex verbo, licet sonet in arbitrium boni viri, & propterea nil valeat sine iusta causâ. *Lott. n. 123.* ex *Selva p. 4. q. 7. num. 53.* & sine ea dispensatus non est tutus. *Rebuff. in praxi tit. de cler. non resid.* Adeoque nisi quis ultra licentiam